

Patrycja Szostok

Strategie medialne współczesnego świata : III konferencja Wydziału Dziennikarstwa Kubańskiego Państwowego Uniwersytetu w Krasnodarze (Rosja)

Rocznik Prasoznawczy 4, 161-164

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Strategie medialne współczesnego świata

– III konferencja Wydziału Dziennikarstwa Kubańskiego Państwowego Uniwersytetu w Krasnodarze (Rosja)

W dniach 1-3 listopada 2009 roku odbyła się trzecia już międzynarodowa konferencja zorganizowana przez Wydział Dziennikarstwa Kubańskiego Państwowego Uniwersytetu w Krasnodarze oraz Instytut Badań nad Mediami tego wydziału. Konferencja miała miejsce w Soczi, a jej tematem przewodnim uczyniono w tym roku strategie medialne współczesnego świata. Szczególną uwagę poświęcono wzajemnym relacjom Rosji i Turcji w polityce kaukaskiej i znaczeniu mediów w procesach rozwiązywania konfliktów w tym regionie. W konferencji wzięli udział naukowcy i praktycy (dziennikarze, wydawcy, przedstawiciele służb prasowych) wielu rosyjskich (m.in. Moskwy, Sankt-Petersburga, Rostowa nad Donem, Woroneża, Astrachania, Samary, Stawropolu, Władykaukazu, Majkopu, Szycht) i zagranicznych (Polski, Grecji, Ukrainy, Turcji, Gruzji, Czech, Armenii) ośrodków zajmujących się problematyką komunikacji i dziennikarstwa, duchowni prawosławni oraz przedstawiciele organizacji społecznych. Gośćmi specjalnymi byli przedstawiciele organizacji tureckich, zajmujących się współpracą z zagranicą, kształceniem oraz pracownicy mediów.

Spotkanie plenarne rozpoczęło od projekcji filmu dotyczącego Kaukazu w perspektywie historycznej oraz działalności polskiego majora z połowy XIX wieku, będącego w służbie tureckiej – Teofila Łapińskiego – jego udziału w konflikcie rosyjsko-tureckim na Kaukazie.

Część referatowa konferencji rozpoczęła się od wystąpienia profesora W.D. Takazowa z Sankt-Petersburga, który mówił o współczesnych stosunkach rosyjsko-tureckich w perspektywie komunikacji międzykulturowej oraz o wzajemnych relacjach między prawosławiem i islamem. Wielokrotnie odwoływał się do działalności Fetullaha Güllena, jego filozofii człowieczeństwa oraz znaczenia jego przesłania dla współpracy międzynarodowej.

Prof. M. Gierula z Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, który reprezentował także Wyższą Szkołę Humanitas z Sosnowca, przedstawił historię i współczesność kapitału zagranicznego na polskim rynku prasy oraz konsekwencje jego udziału dla funkcjonowania środków masowego komunikowania w Polsce. Wystąpienie spotkało się z żywym zainteresowaniem i wywołało wiele pytań, szczególnie o obraz Rosji w polskich mediach oraz o wpływ państwa na prasę, radio i telewizję w naszym kraju.

Referat profesora A.W. Ostaszewskiego z Krasnodaru dotyczył historii cenzury jako zjawiska związanego z funkcjonowaniem mediów. Stwierdził on, że cenzura istnieje od zawsze, a próby jej zlikwidowania mogą prowadzić co najwyżej do jej ograniczenia. Postawił wręcz kontrowersyjną tezę, że sytuacja, kiedy cenzura zupełnie nie istnieje w jakiegokolwiek postaci, nie jest sytuacją pożądaną zarówno z perspektywy twórców mediów, jak i jej użytkowników. Ostaszewski stwierdził, że choć oficjalnie w Rosji nie ma cenzury, to jednak faktycznie istnieje i będzie istnieć zawsze, ponieważ tkwi w każdym z nas.

W drugim dniu obrad tematyka konferencji toczyła się zasadniczo wokół trzech problemów. Pierwszy z nich został nazwany „Przestrzeń medialna: system i dynamika”. Wystąpili:

- A.W. Winnijczuk z Sankt-Petersburga – mówiła o społeczno-historycznych uwarunkowaniach powstawania gazet miejskich w Rosji oraz o formowaniu się systemu na początkowym etapie rozwoju, czyli w połowie XIX wieku. Przedstawiła główne etapy rozwoju dziennikarstwa miejskiego, przemiany w periodykach tego rodzaju oraz ich zależność od wydarzeń historycznych do roku 1905;
- M.O. Kuziema z Krasnodaru przedstawiła historię dziennikarstwa wojennego w XX i XXI wieku, zmiany, jakie zachodziły w tej kwestii w czasach przed rewolucją, w okresie istnienia Związku Radzieckiego oraz po jego rozpadzie. Omówione zostały nie tylko zmiany prawne, dotyczące tego rodzaju dziennikarstwa, ale też przemiany w redakcjach i zmiany technologiczne, które wpływały na ukształtowanie się współczesnego sposobu relacjonowania działań wojennych;
- O.N. Dobrotenko z Piatigorska wygłosił referat na temat procesów globalizacyjnych w mediach. Przedstawił pojęcie globalizacji, jej wpływ na systemy komunikowania masowego oraz sytuację państwa i jego polityki komunikacyjnej w dobie wpływania na nią mediów globalnych.

Drugi panel ogniskował się wokół tematów dotyczących wzajemnych relacji mediów masowych, książki i jednostki. Referaty tym zagadnieniom poświęcili:

- O.W. Panaetow z Krasnodaru, który mówił na temat prasy regionalnej Kaukazu w kontekście poglądów ekonomicznych

S.W. Szarapowa. Przedstawił koncepcje gospodarcze, jakie ścierały się na czarnomorskim brzegu Kaukazu oraz ich wpływ na formowanie się systemu środków masowego komunikowania w tym regionie;

- N. Maksimowa z Astrachania przedstawiła publicystykę poety W. Hlebnikowa na łamach gazety „Czerwony wojownik” z lat 1918-1919, wskazując na główne problemy i zagadnienia podejmowane w jego dziennikarskiej działalności;
- M. Antonowna z Krasnodaru skupiła się wokół problematyki religijnej w mediach. Poruszono kwestie ścierania się dwóch tendencji w środkach masowego komunikowania – ich laicyzacji z jednej strony, z drugiej – widocznych obecnie prób wprowadzania w nich odniesień do kwestii religijnych, szczególnie zaś do prawosławia.

Trzecia grupa wystąpień koncentrowała się na temacie nazwanym przez organizatorów „Rodzaje i aspekty komunikacji w świecie problematyki medialnej”. Tutaj usłyszeliśmy wystąpienia takich uczestników konferencji, jak:

- P. Szostok z Katowic, która przedstawiła główne zasady działalności public relations oraz ich praktyczne zastosowanie w polityce informacyjnej samorządów w Polsce. Skupiła się głównie na wpływie mediatyzacji polityki na działalność komunikacyjną władz lokalnych oraz konsekwencjach, jakie z tego wynikają dla postrzegania władz przez lokalne społeczności;
- D.A. Kowalenko z Krasnodaru omówił uregulowania dotyczące pomówienia i zniewagi w rosyjskim kodeksie cywilnym oraz ich wpływ na funkcjonowanie prasy. Szczególną uwagę poświęcił kwestiom związanym z kształtowaniem się społeczeństwa obywatelskiego i wpływowi, jaki to wywiera na działalność dziennikarską oraz wzajemne relacje między mediami i ich użytkownikami;
- I.A. Suchowiejewa z Rostowa nad Donem zaprezentowała prawne podstawy funkcjonowania programów o tematyce kryminalnej i prawniczej w rosyjskiej telewizji. Przedstawiła wyniki badań na temat relacji między czasem emisji programów kryminalnych a wzrostem przestępczości. Poruszono też kwestię nowych regulacji, które miałyby chronić przed wpływem tego rodzaju audycji dzieci i młodzież, a które są obecnie w trakcie opracowania;
- W.M. Winniczenko z Rostowa nad Donem mówił o historii kształcenia dziennikarzy w Stanach Zjednoczonych. Przedstawił w skrócie historię amerykańskiej nauki o komunikowaniu oraz główne nurty obecne w tamtejszych szkołach dziennikar-

skich. Podjął też temat możliwości wykorzystania standardów amerykańskich w kształceniu dziennikarzy w Rosji;

- S.W. Sidorowa z Piatigorska omówiła znaczenie mediów drukowanych w Rosji w przeciwdziałaniu ideologii terroryzmu. Zaprezentowała mechanizmy medialne, jakie wykorzystują terroryści oraz kroki, jakie należy przedsięwziąć w redakcjach, aby zredukować napięcia społeczne związane z relacjonowaniem zamachów terrorystycznych i dla wykształcania w społeczeństwie postaw niechętnych tego typu zachowaniom.

Poza trzema głównymi sekcjami wystąpił tego dnia również L. Sewil – koordynator Platformy Dialog Eurazja, który mówił o działalności Platformy w zakresie kształcenia i kultury. Jego prelekcję zilustrował film prezentujący sukcesy organizacji w tej dziedzinie.

Drugiego dnia miały miejsce również wystąpienia i dyskusja w ramach okrągłego stołu na temat wzajemnych relacji Rosji i Turcji w regionie Kaukazu. Podkreślano wagę wzajemnego zrozumienia dla utrzymania pokoju w tym regionie. Wielokrotnie odwoływano się do działalności F. Güllena i innych działaczy, którzy szerzyli idee dialogu ponad narodami, kulturami i religiami. Podkreślano znaczenie mediów w procesach pokojowych, odwoływano się również do idei wyznania prawosławnego i islamu, które nie usprawiedliwiają wojny.

W podsumowaniu konferencji organizatorzy podkreślali jej znaczenie dla budowania podstaw wzajemnego zrozumienia między przedstawicielami różnych narodów. Wyrazili zadowolenie z faktu, że z roku na rok w obradach bierze udział coraz więcej gości z zagranicy i coraz więcej młodych pracowników naukowych. Zapowiedziano też kolejną konferencję, która odbędzie się w roku 2010. Faktem, który można zadedykować polskim organizatorom tego typu spotkań naukowych, jest to, że uczestnicy podczas obrad otrzymali książkę pokonferencyjną, która zawiera wszystkie wystąpienia, również tych, którzy uczestniczyli w konferencji tylko w formie przesłanego artykułu. Jest to pewna specyfika rosyjskich konferencji naukowych, gdzie odległość i koszty uczestnictwa, niejednokrotnie uniemożliwiają osobistą obecność.